

FORHANDLINGSPROTOKOLLEN FOR FREDNINGSNÆVNET FOR VESTSJÆLLAND

Den 23. september 2021 kl. 9.00 afholdt Fredningsnævnet for Vestsjælland bestående af formanden, dommer Ole Stryhn, det af Miljøministeren udpegede medlem, Rolf Dejløw, og det af Odsherred Kommune udpegede supplerende medlem, Hans Thaysen, samt nævnets juridiske sekretær, Svend Erik Hansen, offentligt møde i Asnæshallen, 4550 Asnæs.

Der foretoges:

FN-VSJ-049-2021: Forslag om fredning af Veddinge Bakker og Skamlebæksletten fremsat af Odsherred Kommune og Danmarks Naturfredningsforening.

Der fremlagdes:

- Fredningsforslag af 10. juni 2021.

For Odsherred Kommune mødte afdelingsleder Michael Bay samt medarbejdere i Naturteamet Lena Bau, Mette Nyrup Nielsen og Benjamin Dyre.

For Danmarks Naturfredningsforening mødte fredningsleder Birgitte Bang Ingrisch.

For Miljøstyrelsen mødte Else Marie Stamphøj.

For Naturstyrelsen Midtsjælland mødte skovrider Jens Peter Simonsen.

For Friluftsrådet i Nordvestsjælland mødte Brian Jensen.

For Skamlebæk Naturlaug mødte Bente Ilsøe.

Der var endvidere mødt 30 lodsejere, 3 byrådsmedlemmer og andre interesserede.

Modtagelsen af fredningsforslaget er bekendtgjort i Statstidende den 1. juli 2021 samt på hjemmesiden for Fredningsnævn i Danmark [Fredningsforslag for Veddinge Bakker og Skamlebæksletten i Odsherred kommune \(fredningsnaevn.dk\)](https://fredningsnaevn.dk)

Odsherred Kommune har efter aftale med fredningsnævnet den 12. juli 2021 sendt et brev til e-boks hos de lodsejere, som er berørt af fredningsforslaget, med underretning om, at der er fremsat et fredningsforslag, og at der i dag afholdes et offentligt møde om fredningsforslaget,

Bekendtgørelse om det offentlige møde er offentliggjort på hjemmesiden for Fredningsnævn i Danmark den 16. august 2021 samt i Ugeavisen Odsherred den 9. og 16. september 2021.

Formanden for fredningsnævnet, dommer Ole Stryhn, bød velkommen og orienterede om, hvorledes nævnet skal behandle et fredningsforslag. Når der er foretaget offentlig bekendtgørelse om et fredningsforslag, må der ikke foretages noget, som strider mod de foreslåede fredningsbestemmelser. Fredningsnævnet kan efter ansøgning herom meddele dispensation fra de foreslåede fredningsbestemmelser. Indsigelser mod eller ændringsforslag til et fredningsforslag skal fremsættes under et møde eller skriftligt over for fredningsnævnet. Fredningsnævnet vil efter det offentlige møde i dag foretage en besigtigelse på 4 steder af det område, som foreslås fredet. Fredningsnævnet vil senere

foretage besigtigelser af enkelte ejendomme, og lodsejere kan anmode fredningsnævnet om at foretage en besigtigelse på deres ejendom. Det er fredningsnævnets opgave - uafhængigt af holdninger hos Odsherred Kommune og Danmarks Naturfredningsforening - at vurdere mulighederne for en fredning, om en fredning i det foreslåede omfang overhovedet giver mening, og om der er proportionalitet mellem det, fredningen skal opnå, og erstatningerne ved en fredning. En fredningssag skal være afsluttet af fredningsnævnet inden 2 år, men der er mulighed for at forlænge denne frist med op til yderligere 2 år.

Formanden meddelte, at der fastsættes en frist til at fremsætte indsigelser og ændringsforslag til fredningsforslaget, og at denne frist er den 1. december 2021.

Herefter præsenterede fredningsleder Birgitte Bang Ingrisich fredningsforslaget, som omfatter ca. 470 ha og berører 74 private lodsejere samt arealer ejet af staten og af Odsherred Kommune. Skamlebæk Radio har siden 1931 ligget midt på Skamlebæksletten, som forbinder kysten med det bagvedliggende landskab, Veddinge Bakker. Det er et storslået og markant bakkedrag, som er en del af Vejrhøjbuken, der blev dannet i slutningen af sidste istid. Bakkerne blev fredet i 1965. Skamlebæk Radio ophørte i 2009, hvorefter bygningerne har ligget hen uden henvendelse. Nu er området sat til salg. Området er ikke tilstrækkelig beskyttet af regler i Natura 2000 eller naturbeskyttelseslovens § 3. Med fredningsforslaget ønsker sagsrejsere at beskytte området, herunder at få området plejet. Under arbejdet med at lave et fredningsforslag fandt Odsherred Kommune det nødvendigt at udstede et forbud efter naturbeskyttelseslovens § 34 mod bestemte dyrkningsforhold. Sagsrejsere har et ønske om, at der sker en videreførelse af frivilligt indgåede pleje- og græsningsaftaler. Under udarbejdelsen af fredningsforslaget har sagsrejsere været i dialog med nogle interessenter og lodsejere, og denne dialog har ført til justeringer af forslaget. Der har været afholdt et digitalt møde for alle lodsejere, og Odsherred Kommune har oprettet en digital platform, hvor lodsejere kunne komme med ønsker og forslag.

Birgitte Bang Ingrisich omtalte værdierne i Veddinge Bakker og Skamlebæksletten. Der er både tale om store landskabelige værdier og store naturværdier. Værdierne er truede af mulig genopdyrkning, af en mulig lukning af Skamlebæksletten eller af en tilgroning af sletten. En fredning med tilhørende landskabs- og naturpleje kan værne mod disse trusler.

Birgitte Bang Ingrisich omtalte herefter den nuværende beskyttelse af området. Ca. 165 ha er omfattet af naturbeskyttelseslovens § 3, og ca. halvdelen af området er Natura 2000 beskyttet. Der er også bygge- og beskyttelseslinjer, og 387 ha er omfattet af 1965-fredningen. Fredningsforslaget er i overensstemmelse med kommuneplanen.

Sluttelig gennemgik Birgitte Bang Ingrisich de foreslåede fredningsbestemmelser.

Afdelingsleder Michael Bay supplerede med at fremhæve, at der er tale om at frede et område, som er unikt i Odsherred og i Danmark, og som ligger midt i Geopark Odsherred. Der er tale om et meget prægtigt landskab med særligt værdifulde dyr og planter med behov for en stærk beskyttelse. En fredning er i almenvællets interesse nu og for fremtiden. Efter en fredning skal kommunen udarbejde en plejeplan, og det skal ske i dialog med lodsejerne. Fokus skal være på, at lodsejerne skal kunne leve med en fredning, og landbrugere skal som nu kunne leve af deres ejendom. Der er allerede kommet en del indsigelser og bemærkninger til fredningsforslaget, herunder om de foreslåede stiforløb. Disse indsigelser vil der komme en dialog om, og det kan føre til, at foreslåede stiforløb ændres eller helt udelades.

Else Marie Stamphøj, Miljøstyrelsen, oplyste, at styrelsen følger alle forslag om fredning og foretager en afvejning af, hvilke fredninger der bør nyde fremme. Hun er med på mødet i dag for at lytte og deltage i den efterfølgende besigtigelse. Overordnet støtter Miljøstyrelsen de interesser, som forslaget vil varetage, og Miljøstyrelsen mener, at der er potentiale til at sikre og udvikle de værdier, som forslaget vil beskytte. Med hensyn til arealernes fremtidige drift og vedligeholdelse, mener styrelsen, at incitamentet til at lade arealerne afgræsse skal opretholdes. Det handler bl.a. om en efterfølgende mulighed for lodsejerne til at opnå tilskud til pleje af græs- og naturarealer. Hvis det fortsat skal kunne lade sig gøre, bør plejebestemmelserne gennemgås, så de ikke forhindrer, at lodsejerne har mulighed for at indgå aftale om sådanne tilskud. Det fremgår af forslaget, at der er bilag IV-arter i området. Forslaget savner en nærmere redegørelse for, hvor arternes yngle- og rasteområder er. Det bør der udarbejdes en kortlægning af, og der bør udarbejdes en nærmere beskrivelse af, hvad en evt. genopdyrkning vil betyde for arterne. Hvis en genopdyrkning kan påvirke bilag IV-arter negativt, kan genopdyrkning ikke umiddelbart gennemføres på de pågældende arealer. Bestemmelsen om, at skovarealer skal ligge urørt, synes meget generaliserende, da der er mange små træbevoksede arealer rundt omkring i området. Forbuddet kan med fordel præciseres. Det samme gælder forbuddet mod at ændre på typen af belægning på eksisterende veje. Miljøstyrelsen finder, at jagtforbuddet savner en bedre begrundelse, end at der ikke er jagt på arealerne i dag. Styrelsen mener, at jagt kun i helt særlige tilfælde skal reguleres gennem fredning. Jagt bør i stedet reguleres af den lovgivning, der hører til det. Derfor er styrelsen imod bestemmelsen om jagtregulering.

Byrådsmedlem Felex Pedersen spurgte, hvem der kontaktede hvem om at udarbejde et fredningsforslag.

Birgitte Bang Ingrisch svarede, at Danmarks Naturfredningsforening var opmærksom på, at Skamlebæk Radio blev sat til salg, og at 1965-fredningen trængte til en revision. Dette tog foreningen et møde med kommunen om.

Byrådsmedlem Hanne Pigonska sagde, at det ikke er et enigt byråd, som har besluttet at være med-sagsrejsere. Hun spurgte, hvorfor der i de foreslåede bestemmelser står, at fredningen ikke er til hinder for en mindre cafe i radiostationens bygninger. Hvorfor ikke en større eller måske en restaurant?

Birgitte Bang Ingrisch svarede, at bemærkningen om en mindre cafe er et signal til fredningsnævnet om, hvad sagsrejserne gerne ser bygningerne anvendt til.

Steen Claësson spurgte, hvorfor Odsherred Kommune har vansiret Bollinge Bakker i forbindelse med den store rydning af vækster, og han anførte, at rydningen har ødelagt levesteder for flere dyr og fugle.

Michael Bay svarede, at kommunen i samarbejde med lodsejeren, TDC, har udført naturpleje på den helt tilgroede bakke. Han erkendte, at det efter en maskinel rydning ikke ser godt ud. Naturplejen er udført med statsstøtte, og der er meddelt dispensationer til at foretage naturplejen. Dispensationer er meddelt, efter at det er sket en vurdering af, hvad naturplejen betyder i forhold til beskyttelsen efter naturbeskyttelseslovens § 3.

Marianne Wibholm spurgte, om fredningen ikke vil give kommunen en plejeret, og om kommunen ikke vil kunne bestemme plejemetoder.

Birgitte Bang Ingrisch svarede, at en fredning vil give kommunen en plejeret, men at naturpleje typisk vil ske efter aftale med lodsejere.

Else Marie Stamphøj tilføjede, at hvis der ikke er enighed mellem en lodsejer og kommunen om en plejeplan, skal uenigheden afgøres af fredningsnævnet med mulighed for at klage til Miljø- og Fødevareklagenævnet.

Palle Gettermann oplyste, at han er ejer af Brendeshøj, og han har bemærket, at dyrelivet er halveret efter anlæg af Højderysstien, og han spurgte, hvor dyrene skal gå hen, når der anlægges nye stier.

Michael Bay svarede, at det er erfaringen, at dyr som f.eks. råvildt, harer og grågæs tilpasser sig færdsel ad de stier, som findes. Stier har den fordel at regulere færdslen. Dyr har sværere ved at klare fladefærdsel.

H. C. Mogensen sagde, at nogle steder er det fredede areal ikke mere end 500 – 600 meter bredt. På så smalle steder har dyrene ikke nogen steder at gå hen ved megen færdsel. 1965-fredningen tillader, at man driver landbrug. Han har i 2016 fået en 10-årig tilladelse til dyrke havtorn, og han kan afsætte sin produktion af havtorn. Han ønsker, at han med fredningsbestemmelserne får en permanent tilladelse til at producere havtorn.

Peter Højgaard fremsatte indsigelse mod den foreslåede sti på hans ejendom Riisvej 10. Fra den foreslåede sti vil der flere steder være indblik til husets værelser, og stien vil forstyrre dyrelivet.

David Rasmusen spurgte, hvorfor der er fremsat et fredningsforslag. Han mener, at der ikke er grund til at ændre på den eksisterende fredning, og han gjorde indsigelse mod de foreslåede stier, hvoraf en af stierne vil genere hans nabo.

Birgitte Bang Ingrisch bemærkede, at der ikke er foreslået nye stier på David Rasmussens ejendom.

Alex Nielsen gjorde indsigelse mod den foreslåede sti, som han mener vil gå gennem hans have. Han anførte, at med en sti vil dyrene blive jaget væk, og der vil blive smidt affald, og hvem skal fjerne det?

Michael Bay svarede, at sagsrejserne gerne vil tale videre om stiforløbet på Disbjergvej.

Jesper Nørgaard spurgte, om det er hensigten at frede hele Skamlebækken i dens fulde længde. Han var i tvivl om, hvad fredningskortet viser.

Birgitte Bang Ingrisch svarede, at sagsrejserne vil se på, om der er fejl eller mangler ved fredningskortet. Hensigten på det pågældende sted er at frede en vej og ikke vandløbet.

Brian Jensen, Friluftsrådet Nordvestsjælland, sagde, at medlemmer af friluftsrådet benytter stierne, fordi man vil se naturen, ikke for at kigge ind gennem folks vinduer. Et samlet stisystem vil være en fordel for dyrelivet. Hvis Skamlebæksletten hegnes ind, skal man tænke på, at der også skal være adgang for handicappede.

Steen Lorentzen sagde, at Michael Bay ved en lejlighed har sagt, at der er noget at handle med for så vidt angår de foreslåede stier, og han spurgte, hvor meget der er at handle med?

Michael Bay svarede, at sagsrejserne er kommet med forslag til stiforløb, så det er muligt at komme til interessante punkter i området.

Marianne Wibholm sagde, at hun bor i et område med mindre landbrug. Her er der både veje og markveje. Kommer der nye stier, vil det flytte folks opfattelse af, hvor det er i orden at gå.

Anker Nielsen oplyste, at han ikke forstår, at tilskudsfordring skal være en undtagelse.

Michael Bay svarede, at fredningen skal tage vare på en særlig natur, som er påvirkelig i forhold til tilførsel af gødning. Denne natur har behov for sikring mod et for stort næringsbidrag. Efter en fredning skal kommunen tale med lodsejerne om, hvordan de fortsat kan drive et landbrug, og om hvor der kan være brug for tilskudsfordring. Det skal være muligt fortsat at holde kreaturer. Der skal findes en balance mellem et behov for at beskytte og udvikle naturen og hensynet til en fortsat mulighed for at holde dyr til at pleje naturen. Kommunen vil gerne tale med lodsejerne om, hvordan de kan tilskudsfodre.

John-Erik Hørdum spurgte om informationerne i fredningsforslaget er aktuelt, fyldestgørende og kan de dokumenteres? Kan fredningsbestemmelserne forstås og fortolkes forskelligt?

Formanden, dommer Ole Stryhn svarede, at nævnet under behandlingen af sagen vil se på de spørgsmål, Hørdum stiller. Han svarede endvidere, at såfremt fredningen gennemføres, vil nævnet bestræbe sig på, at fredningsbestemmelserne er formuleret så præcist som muligt, så der undgås fortolkningsvivl.

Marianne Wibholm spurgte, om hun inden den 1. december vil få svar på de spørgsmål, hun har sendt til fredningsnævnet, så hun har mulighed for at sende nævnet bemærkninger til fredningsforslaget?

Birgitte Bang Ingrisch sagde, at der med fredningsforslaget ikke lægges op til, at der skal ske ændringer af muligheden for at drive landbrug i den eksisterende fredning af Veddinge Bakker, og at der ikke lægges op til en stramning af bestemmelserne herom. Det i forslagets § 4, stk. 4, anførte om, at disse arealer kan ekstensiveres, skal forstås som, at dette kun gælder, hvis lodsejeren ønsker det. Sætningen kan godt udgå af fredningsbestemmelserne. Da der ikke lægges op til ændringer, er erstatningen foreslået til 0 kr. for disse områder.

John-Erik Hørdum spurgte, hvad lodsejerne kan gøre med de tab, de har haft på grund af § 34-forbuddet.

Michael Bay svarede, at der verserer en klagesag over § 34-forbuddet. Alle tab på grund en fredning, og som kan dokumenteres, kan rejses i forbindelse med fredningssagen. Kommunen kan godt undersøge, hvad der gælder for tab, som er opstået før, fredningssagen blev rejst.

John-Erik Hørdum spurgte, hvad der gælder, hvis fredningsforslaget er til fordel for turismen?

Steen Lorentzen bemærkede, at sagen begyndte med et ønske om at frede Skamlebæksletten. Det fremsatte forslag forsinker en fredning af sletten.

Birgitte Bang Ingrisch svarede, at der er gode grunde til at revidere 1965-fredningen. Der er et behov for en permanent beskyttelse af arealer mod genopdyrkning.

Herefter fik John-Erik Hørdum på vegne af Fællesskabet for Veddinge Bakker lejlighed til at præsentere indsigelser med fredningsforslaget og et alternativt fredningsforslag og et stiforslag, som han i dag har sendt til fredningsnævnet. Han oplyste, at formålet med det fremsatte fredningsforslag lige så godt kan opnås på andre måder end foreslået. Det er ikke nødvendigt med nye stier, idet man kan bruge de eksisterende stier. Fællesskabet arbejder for en god naturpleje. Det er vigtigt, at man kan fortsætte med at drive landbrug på de vilkår, der gælder i dag. Han er selv økolog og har aftaler om pleje og græsning. Den foreslåede fredning er ikke nødvendig. Området er beskyttet via naturbeskyttelseslovens § 3 og Natura 2000-regler. Han spurgte, om det primære formål er at få anlagt stier med statsstøtte?

Bente Ilsøe sagde, at hun er med i Skamlebæk Naturlaug, som har opnået støtte til en maskinel rydning af sletten for gyvel. Naturlauget har 327 medlemmer. Naturlauget støtter fredningsforslaget. Hun mener ikke, at en udvidelse af landskabsfredningen vil være tilstrækkeligt til at sikre naturen.

Lena Bau sagde, at Natura 2000 indebærer, at kommunen skal udarbejde handleplaner, men de må ikke være så specifikke, at de angår enkelte ejendomme, og regelsættet indebærer ingen handlepligt for lodsejere.

Det offentlige møde sluttede kl. 12.05.

Efterfølgende foretog fredningsnævnet sammen med sagsrejsere og interesserede lodsejere besigtelse på Disbjerg, Bollinge Bakke og Skamlebæksletten.

Ole Stryhn
formand